

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Sedat ŞENARMAN

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

Ömer Hilmi ULUSOY

BU SAYIDA

SELÂM	İslâm MEDENİYETİ
İSLÂM'DA HELÂL VE HA- RAM MANTIĞI	Celâl YENİÇERİ
RUBAİLER	Metin Önal MENGÜSOĞLU
İSLÂMİYET'TE TÜRBE VE MAKBERE	Ramazan ASLANBABA
ZAHİTLERİN TENKİDİ	Dr. A. Subhi FURAT
KOŞMA	HÜRÂŞIK
ÜÇ HARF	Hasan AKTUŒ
ÇAĞRI (Şiir)	Metin Önal MENGÜSOĞLU
560. YILINDA MEVLİD	A. KARAHAN
RÜBAİ	Dr. Cahit ÖNEY
TÜRKİYEDE DİNİ TEDRİ- SAT	Ord. Prof. Dr. Ali F. BAŞGİL
YUNUS EMRE	N. Fazıl KISAKÜREK
OKUL - CAMİ	Ali Murad DARYAL
GENÇLİK HAKKINDA	Hikmet SELÇUK
YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜ- SÜ ROZETİNİN ÇÖZÜMÜ ...	Ö. KIRAZOĞLU
İSLÂM MEDENİYETİNDE TÜRKLER	Tahsin ÜNAL
YAŞADIĞIMIZ DÜNYA	M. Said ÇEKMEGİL
YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ TAÇ MAHAL	Hasan ÖZÖNDER
GEÇMİŞTE VE ZAMANIMIZ- DA AŞK	Veli ERTAN
HÜSRAN (Şiir)	Abdülkadir SEZGİN
SUALLERE CEVAPLAR ...	Mehmed Âkif ERSOY
EĞİTİMCİ GÖZÜYLE LİSE- LERİMİZDE HAFİF BATI MÜZİĞİ	Gazi MERT
BÜYÜK OTMARLAR	Sabri AKDENİZ
BEKLENEN SAATLER (Şiir) ...	Hilmi KURTULUŞ
TEVRAT'TA VE İNCİL'DE ÂYET	İsmail BAYRAM
HABERLER	İ. Semahaddin CEM
	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANKARA : A. Gürbüz AKYÜZ, Gazi M. Kemal Bulvarı
Uz Apartmanı, 7/5-6 - Kızılay / Ankara
İZMİR : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İhsan EMÇİ
KAYSERİ : T.İ.E.T.F. Mah. İcra K. Bşk: İ. Ethem ELİBOL
KONYA : T.İ.E.T.F. Mah. İcra Kom. Bşk. Hasan TAŞ

TEKNİK KADRO

Sekreter : **Erdoğan ATAK** Ressam : **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı: 19
Basıldığı tarih : 5/5/1969

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

İLAN TARİFESİ

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

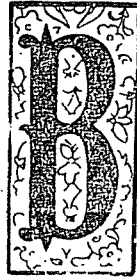
Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

San'at

Dünya medeniyetinin
emsaliz san'at eseri :

TAÇ MAHAL

VELİ ERTAN
(Konya Yüksek İslâm
Enstitüsü Müdürü)

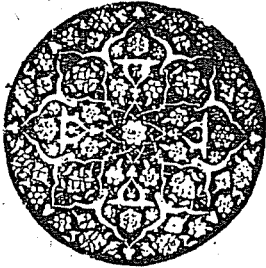
Üyük ve eşsiz bir san'at eseri olan Taç Mahâl, Hindistan'da Agra'da Hint-Türk İmparatorlarından olan ve Delhi tahtını alan Şah Cihan tarafından 17. ci yüzyılda yaptırılmıştır.

Genç yaşında ölen muhterem zevcesi Mümtaz Mahal Begüm'ün hatırasına hürmeten 1631 tarihinde inşaasına başlattığı ve 1650 yılında ikmal ettirmiş olduğu bu türbe Jamuna nehri kıyısında eşsiz bir san'at eseridir.

Bu göz kamaştırıcı san'at eserinin vücuda getirilmesine kadar Hindistan tarihini ve medeniyetini kısaca gözden geçirelim.

Türkler İslâmiyetten önceki tarihlerde Hindistan'a yerleşerek hükümet kurdukları gerçek bir olaydır. Onbirinci yüzyıldan itibaren İslâmiyetten sonra Türklerin Hindistan'da en parlak devirleri 16. yüzyılda İmparatorluk kuran meşhur Babür Şahla başlamıştır. Babür Şah Büyük Timur'un torunlarından, Fergâne hükümdarı Ömer Şeyh Mirza'nın oğludur. Bu yüzyıl içinde Hindistan'da kurulan ve tarihlerde Büyük Hind İmparatorluğu namıyla anılan bu muazzam devlet 18. ci yüzyılın sonuna kadar devam edebilmiştir. Büyük Hind İmparatorluğunun zamanında her sahada medeniyetin şahikasına ulaşmış yer yüzünü süsleyen ve gözleri kamaştıran camiler, saraylar, havuzlar, bahçeler ve türbeler gibi san'at eserleri meydana getirilmiştir.

1531 tarihinde vefat eden Babür Şah'dan sonra, sıra ile Humayun (1531-1556), Ekberhan (1556-1605), Ekber

Han'ın oğlu Cihangir (1605-1627) ve torunu Şah Cihan (1627-1656) gelmişlerdir. İmparatorluğun savvet, şevket ve kudretini tanıtmışlar, Türk medeniyetini Cihan medeniyetinin üstüne çıkarmaya muvaffak olmuşlardır. Bilhassa Türk mimarisinin meydana getirmiş olduğu san'at eserleri göz kamaştırıcı bir özelliktedir. Aynı mimarinin şah eserlerinden biri de Taç Mahâl türbesidir. Taç Mahâl Ağra şehrinin yakınında Cumna suyunun kenarındadır. Bu türbe şahane güzelliğiyle san'at dünyasının diline destan olmuş, engüzel mimari eserlerinden biridir. Şahane bir tarihî eserdir.

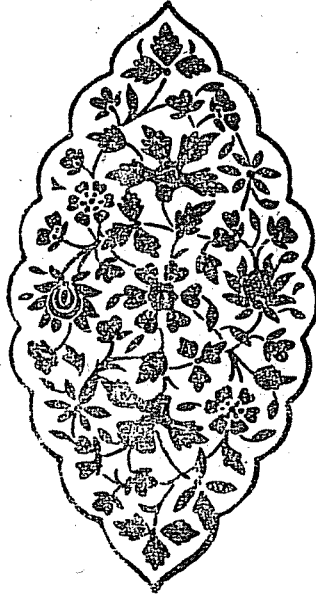
Bu şahane eserin nasıl meydana getirildiği üzerinde duralım:

Şah Cihan'ın karısı Mümtaz Mahâl Begüm (Ekber Han'ın torunlarından.) Şah Cihan'dan önce Hit-Türk İmparatoru olan Cihangir Hanın Nurcihan adında bir karısı vardı. Bu kadın Mümtaz Mahâl Begüm'ün halası idi. Otoriter olup, İmparatorluğu istediği gibi idare etmekte mahirdi.

Mümtaz Begüm de halasını örnek tutarak İmparatorluğa hâkim olmuş, istediğini kocası Şah Cihan'a yaptırabilmişti. Ölmeden evvel dünyada eşi bulunmayan bir türbenin yapılmasını Şah Cihan'a vasiyet etmiş ve kocası da bu vasiyetini yerine getireceğini yemin ile teyid etmişti.

Şah Cihan'ın mimar işlerine karşı büyük bir temayü-

lü vardı. Zamanında Mimar Sinan'ın kalfasından olduğu söylenen Yusuf adında birinin emrinde bir grup san'atkâr İstanbul'dan Hindistan'a gelmişti. Bu san'atkârlar Delhi'de, Ağra'da, Lâhur'da ve Kışmir'de birçok kaleler, saraylar ve camiler yapmışlardı. Bu sırada Şah Cihan da vefat eden karısının vasiyetini yerine getirmek üzere muazzam ve emsalsiz bir tür-

benin yapılması için faaliyete geçmişti. İran, Türkistan, Bağdad ve Anadolu'dan binanın inşasına yarıyacak nâdir taşlar, mozayıklar, kakma ve camlar getirtilmiş ve türbenin yapılmasını İstanbul'dan gelmiş olan mimar İsa'dan rica etmişti.

Mimar İsa, çırağı Ahmed'le birlikte onyediyeni sene 20.000 e yakın amelenin çalıştırılmasına nezaret etmiş ve türbe 1650 tarihinde ikmal edilmiştir. Türbenin

dış tarafı tamamiyle mermerden olup, göz kamaştırıcı bir durumdadır. Pencere boşlukları çeşitli renklere boyanmış ve eşine az raslanmayan taşlarla tezyin edilmiştir. İçinin bir kısmı porfir vesair mozayıklarla kaplanmış ve bir kısmı da insanları hayrette bırakan bir incelikle oyulup işlenmiştir. Türk san'atları bu türbede âdetâ mermerden dantel örmeğe muvaffak olmuşlardı. Nakışlar gâyet nefistir. Güzel ve yüksek bir kubbesi olup mimarının bir Türk olduğu tahmin olunmaktadır. Türbe Hint san'at tarzına ve ananesine göre yapılmıştır. Aradan dört asıra yakın bir zaman geçmesine rağmen binanın hiçbir tarafında hiçbir suretle çatlaklıklara tesadüf edilmemiştir. Sonradan ilâveler yapılmaması için önceden en küçük teferruatına kadar her şey düşünülmüş, tezyinatına varıncaya kadar her şeyi yerli yerinde tesbit olunmuştur. Cami olmamasına rağmen dört köşesinde ince ve zarif tarzda inşa edilmiş dört minaresi san'at güzelliğinin birer numunesidir.

Türbenin içerisinde kubbenin altında ve tam ortasında mermer kafeslerle çevrilmiş bulunan yerde Şah Cihan'ın ve karısı Begüm'ün kabirleri vardır.

Bu muazzam eşsiz san'at eserini yapan da yaptıran da Türktür. Müslüman Türkler bu mümtaz ve emsalsiz eseriyle ne kadar övünseler yeridir.